

at tilbageholde fremmede skibe med henblik på at sikre betaling af bødekraV, findes først og fremmest i Havretskonventionens art. 220 om håndhævelse fra kyststatens side. International havret begrænser adgangen til at tilbageholde fremmede skibe, når indgrebet sker til søs. Tilbageholdelse af fremmede skibe i dansk havn med henblik på undersøgelser vedr. udtømmning af olie, der går videre end ren kontrol af certifikater og dokumenter forudsætter efter art. 226 i Havretskonventionen bl.a., at indholdet af dokumenterne ikke er tilstrækkelige til at bekræfte eller verificere en formodet overtrædelse.

Ved ransagning med henblik på f.eks. at udtage olieprøver vil et led i ransagningen være, at skibet kortvarigt tilbageholdes. En sådan tilbageholdelse er således ikke omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 63 b, men sker med hjemmel i § 63, stk. 1, 2. pkt..

Det foreslås, at tilbageholdelsen kan foretages både af forsvarsministeren og af politiet. Dermed får politiet ligeledes - modsat hvad der følger af retsplejelovens regler - mulighed for at tilbageholde skibe af de anførte grunde, uanset om den mistænkte alene har rådighed over skibet. Det forudsættes i den forbindelse, at tilbageholdelse af skibe i havn som altovervejende hovedregel foretages af politiet, mens forsvarsministeren ved tilbageholdelse af skibe til søs - hvor politiet ikke umiddelbart har mulighed for at komme til stede - kan foretage en foreløbig tilbageholdelse.

Det er tanken at henlægge beføjelsen til en eller flere af Forsvarets operative myndigheder, herunder Søværnet.

Til § 63 b, stk. 2

Tilbageholdelse kan ske - uanset om den mistænkte ikke ejer, men alene har en berettiget rådighed over skibet - til sikkerhed for det offentliges krav på bøder, værdikonfiskation og sagsomkostninger. Tilbageholdelsen vil skulle ophøre, når det skyldige beløb er betalt, eller der er stillet sikkerhed for betalingen.

Efter den gældende bestemmelse i havmiljølovens § 63, stk. 2, 2. pkt., kan der søges fyldestgørelse i et skib, der er tilbageholdt, hvis der ikke senest 2 måneder efter sagens endelige afgørelse er sket betaling af f.eks. bøder og sagsomkostninger eller er stillet sikkerhed.

Spørgsmålet om fyldestgørelse må, jf. Højesterets dom af 27. marts 1969 gengivet i UfR 1969.353 H, antages at skulle afgøres under hensyntagen til de rettigheder, der i øvrigt haves over skibet. Hvis ejeren af skibet har været uden forbindelse til olieudtømmningen, må hans ejendomsret til skibet anses at udelukke, at der søges fyldestgørelse i skibet.

Da spørgsmålet om fyldestgørelse efter havmiljølovens § 63, stk. 2, således må antages at skulle afgøres under hensyntagen til de rettigheder, tredjemand måtte have over skibet, kan der alene ske fyldestgørelse i et skib, hvis den person eller det selskab, der ejer skibet, kan anses for strafferetligt ansvarlig for olieudtømmningen efter lovgivningens almindelige principper.

Tilbageholdelse kan derimod ske i videre omfang. Adgangen til tilbageholdelse af et skib er således ikke betinget af, at den person eller det selskab, der ejer skibet, kan anses for strafferetligt ansvarlig for olieudtømmningen efter lovgivningens almindelige principper. Det er dog en betingelse, at den strafferetligt ansvarlige har retmæssig rådighed over skibet.

Hvis påtale opgives, eller der sker frifindelse i retten, kan det medføre erstatningsansvar på objektivt grundlag for det offentlige i overensstemmelse med principperne i den fakultative bestemmelse i retsplejelovens § 1018 b, jf. herved UfR 1997.207 V. Erstatningen kan dog nedsættes eller bortfalde, såfremt den sigtede selv har givet anledning til tilbageholdelsen (egen skyld), jf. § 1018 a, stk. 3.

Til § 63 b, stk. 3

Bestemmelsen giver forsvarsministeren eller den, han bemyndiger dertil, hjemmel til at tilbageholde "dokumenter, papirer og andre beviser af lignende karakter". Der tænkes her eksempelvis på kvitteringer for aflevering af olieaffald m.v. til en havns modtageanlæg, skibets logbog eller lignende dokumenter. Med "andre beviser af lignende karakter" sigtes til andre genstande m.v. ombord på skibet. Derimod giver bestemmelsen ikke adgang til at tilbageholde selve skibet. I det omfang, det helt undtagelsesvist måtte være påkrævet at tilbageholde hele skibet i bevissikringsøjemed, vil dette efter omstændigheder kunne ske i medfør af retsplejelovens § 807 a om privates foreløbige beslaglæggelse.

I praksis vil man ofte tage en kopi af oliejournalen, uden at der hermed er tale om en tilbageholdelse, omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Det er tanken at henlægge beføjelsen til en eller flere af Forsvarets operative myndigheder, herunder Søværnet.

Til § 63 b, stk. 4

Med hensyn til fremgangsmåden ved iværksættelse af tilbageholdelse efter havmiljøloven foreslås dette at ske efter reglerne om beslaglæggelse i retsplejelovens kapitel 74. Tilbageholdelse vil således forudsætte, at den pågældende med rimelig grund er mistænkt for